

Istniejące i projektowane instrumenty prawne ochrony powietrza na gruncie art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska

Ewa Olejarczyk, Oskar Możdżyń

Marekwia & Pławny Kancelaria Radców Prawnych sp. p.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

Art. 96 Sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub na zabytki określić dla terenu województwa bądź jego części rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania, a także sposób realizacji i kontroli tego obowiązku.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

Przesłanka:

Zapobieżenie negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub zabytki

Zakres przedmiotowy:

Określenie dla

- 1) terenu województwa bądź jego części,
- 2) rodzajów lub jakości paliw dopuszczonych do stosowania,
- 3) a także sposób realizacji i kontroli tego obowiązku

Uchwała nr XLIV/703/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie określenia rodzajów paliw dopuszczonych do stosowania na obszarze Gminy Miejskiej Kraków

§ 1

W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko i na zabytki, w granicach administracyjnych Gminy Miejskiej Kraków dopuszcza się wyłącznie następujące rodzaje paliw do stosowania w celu ogrzewania lokali lub budynków i przygotowywania ciepłej wody użytkowej: 1) gaz ziemny i pozostałe węglowodory gazowe przeznaczone do celów opałowych, 2) olej opałowy i olej napędowy przeznaczony do celów opałowych, z wyłączeniem ciężkiego oleju opałowego.

§ 2

Uchwała nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego lub pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska

Uchwała nr XLIV/703/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie określenia rodzajów paliw dopuszczonych do stosowania na obszarze Gminy Miejskiej Kraków

Określenie adresatów w Uchwale:

- 1) w granicach administracyjnych Gminy Miejskiej Kraków,
- 2) w celu ogrzewania lokali lub budynków i przygotowywania ciepłej wody użytkowej,
- 3) Uchwała nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego lub pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska

Określenie adresatów w Ustawie:

Teren województwa lub jego część

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 22.08.2014 r.

„Literalna interpretacja art. 96 p.o.ś. wymusza (...) stosowanie przewidzianych w nim możliwości tylko w sytuacjach wyjątkowych i na zasadach równego traktowania podmiotów korzystających ze środowiska w sytuacji ustalonej już uprzednio w granicach dotychczasowego porządku prawnego, nie zaś jako instrumentu osiągnięcia doraźnych efektów, nawet w imię ważnych społecznie celów, zwłaszcza kosztem tylko niektórych osób, i to poprzez nakładanie na nie obowiązków finansowych, których niewykonanie jest zagrożone możliwością wielokrotnego stosowania sankcji karnej, względnie także innymi negatywnymi konsekwencjami, które można wywołać i egzekwować poprzez dowolne kształtowanie nakazów dotyczących sposobu realizacji i kontroli zaskarżonej uchwały.”

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz innych ustaw

art. 96

1. Sejmik województwa może, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub na zabytki, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji i urządzeń, w których następuje proces spalania.
2. Uchwała (...) określa: 1) granice obszaru objętego ograniczeniami lub zakazami; 2) rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub zakazanych do stosowania; 3) parametry techniczne lub parametry emisji dopuszczonych do stosowania instalacji i urządzeń, w których następuje spalanie paliw; 4) obowiązki podmiotów objętych uchwałą oraz organów administracji publicznej w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały.
3. Uchwała (...) może także określać: 1) sposób wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w uchwale; 2) okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku lub warunki meteorologiczne lub stan jakości powietrza, dla których obowiązują ograniczenia lub zakazy określone w uchwale; 3) wyłączenia z ograniczeń lub zakazów określonych w uchwale dla pojazdów należących do mieszkańców obszaru, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i pojazdów uprzywilejowanych

Grupa obowiązków kwalifikowanych

Treść aktualna	Treść proponowana
Lapidarna regulacja.	Szczegółowe określenie elementów obligatoryjnych i fakultatywnych uchwały.
Ograniczenia w zakresie „rodzajów lub jakości paliw dopuszczonych do stosowania”.	„Ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji i urządzeń, w których następuje proces spalania”.
Obowiązek określenia zakresu terytorialnego oraz rodzajów lub jakości paliw.	Obowiązek określenia: 1) zakresu terytorialnego, 2) rodzajów lub jakości paliw, 3) parametrów technicznych lub parametrów emisji dopuszczonych do stosowania instalacji i urządzeń, w których następuje spalanie paliw; 4) obowiązków podmiotów objętych uchwałą oraz organów administracji publicznej w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały.
<p>Tożsama przesłanka zastosowania art. 96 p.o.ś. „w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub na zabytki”</p>	

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz innych ustaw

- Uszczegółowienie treści uchwał podjętych na podstawie art. 96 p.o.ś.
- Zwiększenie zakresu potencjalnej ingerencji w prawa i wolności jednostki
- Zmiana przesłanki zastosowania art. 96 p.o.ś.
- Uwzględnienie interpretacji art. 96 p.o.ś. dokonanej przez WSA w Krakowie

Dział II Prawa ochrony środowiska

- Rozporządzenie MŚ z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (art. 86 ust. 1 p.o.ś.)
- Rozporządzenie MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (art. 86a ust. 1 p.o.ś.)
- Obwieszczenie MŚ z dnia 3 września 2014 r. w sprawie wykazu miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji, w których wartość wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji przekracza wartość pułapu stężenia ekspozycji, oraz wykazu miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji, w których wartość wskaźnika średniego natężenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji nie przekracza wartości pułapu stężenia ekspozycji (art. 86b p.o.ś.)

Dział II Prawa ochrony środowiska

- Rozporządzenie MŚ z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie krajowego celu redukcji narażenia (art. 86c. 1 p.o.ś.)
- Art. 86d Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia zasad dokonywania oceny jakości powietrza oraz uwzględnienia w tych ocenach udziału zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych lub solenia i piaskowania dróg w okresie zimowym, może określić, w drodze rozporządzenia, sposób określania udziału zanieczyszczeń pochodzących z tych źródeł w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu. **[brak rozporządzenia wykonawczego]**
- Rozporządzenie MŚ z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (art. 87 ust. 3 p.o.ś.)

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 22.08.2014 r.

SUBSYDIARNA ROLA ART. 96 P.O.Ś.

„Przy określonej interpretacji art. 96 p.o.ś. nie jest <<przepisem martwym>>. Nie można bowiem wykluczyć sytuacji, w której cechy danego paliwa (rodzimego lub importowanego także spoza obszaru Unii Europejskiej, stosowanego tylko w niektórych województwach albo na ich części), bądź jego jakość będą tak niekorzystne dla środowiska lub zabytków, że okaże się konieczne wprowadzenie ograniczenia z art. 96 p.o.ś. (...)”.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz innych ustaw

NOWELIZACJA ART. 96 P.O.Ś. NIEUWZGLĘDNIAJĄCA SYSTEMATYKI DZIAŁU II USTAWY

„Ze względu na fakt, że za obecny stan jakości powietrza w Polsce odpowiedzialna jest w głównej mierze tzw. niska emisja pochodząca przede wszystkim z sektora bytowo – komunalnego, koniecznym jest doprecyzowanie mechanizmu pozwalającego na określenie dopuszczalnych rodzajów i jakości paliw. W obecnym stanie prawnym możliwość takiego działania wynika z art. 96 ustawy – Poś. Jednakże praktyczne zastosowanie tego przepisu jest problematyczne, co potwierdza próba wprowadzenia ograniczeń w zakresie jakości paliw stosowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków (...). Konieczne jest zatem doprecyzowanie art. 96, co umożliwi samorządom powszechne i skuteczne wykorzystanie tego narzędzia do ograniczenia negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń pochodzących ze starych, nieefektywnych urządzeń grzewczych, a tym samym przyczyni się do poprawy stanu jakości powietrza”.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz innych ustaw

- Proporcjonalność ingerencji uchwały podjętej na podstawie art. 96 p.o.ś. w prawa i wolności jednostki
- Norma blankietowa przyznająca kompetencje organom administracji
- Norma blankietowa umożliwiająca nakładanie sankcji

